

Sygn. akt VII U 2150/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Popielińska

Protokolant: st. sekr. sądowy Małgorzata Wronkowska

po rozpoznaniu w dniu 9 czerwca 2014 r. w Gdańsku

sprawy P. J.

przy udziale zainteresowanego Ł. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o ustalenie istnienia bądź nieistnienia obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania P. J.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 24 kwietnia 2012 r. nr (...) - (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustala, że wnioskodawca P. J. podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu i chorobowemu jako pracownik u płatnika składek Ł. D. od dnia 05 listopada 2007 r. do dnia 30 czerwca 2012 r.

/ Na oryginale właściwy podpis. /

Sygnatura akt VII 2150/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24.04.2012r. znak (...) - (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych stwierdził, że ubezpieczony P. J. u płatnika składek (...)Ł. D. podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu i chorobowemu jako pracownik od dnia 14.05.2007r. do dnia 8.07.2011r. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podał, że Ł. D. prowadził działalność gospodarczą na podstawie wpisu do ewidencji, a prawomocnym postanowieniem z dnia 2.06.2011r. orzeczono wobec niego zakaz prowadzenia działalności gospodarczej na okres trzech lat.

Od przedmiotowej decyzji odwołanie wniósł ubezpieczony P. J. wskazując, że pracował i nadal pracuje u Ł. D., który nie rozwiązał z nim umowy o pracę a zatem jako pracownik podlega nadal obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, dopóki trwa stosunek pracy .

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie wskazując, że decyzję wydano zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1 i art. 13 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U z 2009r. nr 205, poz. 1585 z zm.) oraz podtrzymując uzasadnienie zawarte w zaskarżonej decyzji.

Postanowieniem z dnia 07 września 2012r. Sąd wezwał do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanego Ł. D..

Vide: postanowienie Sądu Okręgowego k. 6 akt sprawy

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Ł. D. prowadził działalność gospodarczą pod nazwą (...)Ł. D. w S.. Postanowieniem z dnia 2 czerwca 2011r. Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku Wydział VI Gospodarczy orzekł wobec Ł. D. zakaz prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszeniu na okres trzech lat. Orzeczenie uprawomocniło się w dniu 09 lipca 2011r.

Ubezpieczony P. J. był zatrudniony u zainteresowanego Ł. D. w okresie od 05 listopada 2007r. do 30 czerwca 2012 r. na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony, w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku robotnika ogólnobudowlanego. Do momentu rozwiązania umów o pracę ubezpieczony świadczył pracę na rzecz zainteresowanego, opłacane były składki na ubezpieczenie społeczne.

Do rozwiązania stosunku pracy doszło na podstawie art. 30 § 1 pkt 2 k.p. na skutek wypowiedzenia przez pracodawcę stosunku pracy ubezpieczonemu . Jako przyczynę rozwiązania umowy o pracę za wypowiedzeniem pracodawca wskazał likwidację działalności (art. 41 k.p.) .

W dniu 17 lipca 2012r. zainteresowany Ł. D. wyrejestrował działalność gospodarczą.

Dowód : oświadczenie pracodawcy o rozwiązaniu umowy o pracę za wypowiedzeniem oraz świadectwo pracy koperta k. 14 akt sprawy , informacja z Gminy S. k. 62 akt sprawy VII U 2148/12 tut. sądu

Stan faktyczny sprawy Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w toku postępowania , w tym świadectw pracy i oświadczenia zainteresowanego - pracodawcy zawartych w aktach rentowych ubezpieczonego oraz w aktach sprawy VII U 2148/12 tut. Sądu (III A Ua 2079/12 Sadu Apelacyjnego w gdańsku) . Sąd zważył, że ich prawdziwość nie była kwestionowana przez żadną ze stron, także i Sąd nie znalazł podstaw by nie dać im wiary.

Mając na uwadze powyższe, Sąd zważył, co następuje :

Analiza akt niniejszej sprawy w kontekście wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 21 listopada 2013r. wydanego w sprawie III AUa 2079/12 w analogicznym stanie faktycznym co do okoliczności istotnych z punktu widzenia zarzutów podniesionych przez ubezpieczonego w odwołaniu daje podstawę do twierdzenia, iż odwołanie ubezpieczonego P. J. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.) obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami. Przepisy art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 cytowanej wyżej ustawy wprowadzają obowiązek, w odniesieniu do pracowników, ubezpieczenia chorobowego i wypadkowego. Z kolei art. 13 pkt 1 ustawy stanowi, iż obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne będące pracownikami w okresie od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania stosunku pracy.

Wskazać należy, iż sam fakt zawarcia umowy o pracę na piśmie i zgłoszenie danej osoby do ubezpieczeń społecznych jako pracownika, nie świadczy o istnieniu stosunku pracy.

Definicję pracownika zawiera art. 2 k.p. zgodnie, z którym pracownikiem jest osoba zatrudniona na podstawie m.in. umowy o pracę. Użyty w powyższym przepisie zwrot „zatrudniona” oznacza istnienie pomiędzy pracownikiem, a pracodawcą szczególnej więzi prawnej o charakterze zobowiązaniowym, tj. stosunku pracy. Istotą tegoż stosunku jest – w świetle art. 22 § 1 k.p. – uzewnętrznienie woli umawiających się stron, z których jedna deklaruje chęć wykonywania pracy określonego rodzaju w warunkach podporządkowania pracodawcy, natomiast druga – stworzenia stanowiska pracy i zapewnienia świadczenia pracy za wynagrodzeniem. Celem i zamiarem stron umowy o pracę winna być, zatem faktyczna realizacja treści stosunku pracy, przy czym oba te elementy wyznaczają: ze strony pracodawcy – realna potrzeba ekonomiczna i umiejętności pracownika, zaś ze strony pracownika – ekwiwalentność wynagrodzenia uzyskanego za pracę. Dla skuteczności umowy o pracę wystarczy, zatem zgodna wola stron, wyrażona w umowie o pracę. Podkreślić jednak należy, iż zgodnie z art. 83 § 1 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Pozorność umowy wyraża się w braku zamiaru wywołania skutków prawnych przy jednoczesnym zamiarze stworzenia okoliczności mających na celu zmylenie osób trzecich. Należy odróżnić przy tym nieważność spowodowaną pozornością czynności prawnej od nieważności czynności prawnej mającej na celu obejście ustawy (art. 58 § 1 k.c.). Czynność prawna mająca na celu obejście ustawy polega na takim ukształtowaniu jej treści, które z formalnego punktu widzenia nie sprzeciwia się ustawie, ale w rzeczywistości zmierza do zrealizowania celu, którego osiągnięcie jest przez ustawę zakazane. Pojęcie obejścia prawa i pozorności są sobie znaczeniowo bliskie i niejednokrotnie pokrywają się. Ustalenie, czy umowa zmierza do obejścia prawa lub jest pozorna wymaga poczynienia konkretnych ustaleń faktycznych dotyczących okoliczności jej zawarcia, celu jaki strony zamierzały osiągnąć, charakteru wykonywanej pracy i zachowania koniecznego elementu stosunku pracy, jakim jest wykonywanie pracy podporządkowanej (tak uchwała SN z dnia 8 marca 1995 r., I PZP 7/95, OSNAPiUS 18/95, poz. 227, wyrok SN z dnia 23 września 1997 r., I PKN 276/97, OSNAPiUS13/98, poz. 397).

Jak wynika z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie ubezpieczony P. J. był zatrudniony u zainteresowanego od dnia 05 listopada 2007r. i w ramach łączącego strony stosunku pracy, świadczył pracę na rzecz pracodawcy w ramach prowadzonej przez niego działalności gospodarczej nazwą (...) Ł. D. w S., będąc zatrudnionym na stanowisku robotnika ogólnobudowlanego i z tego tytułu został zgłoszony do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych. Za niego jako pracownika pracodawca opłacał należne składki na ubezpieczenie społeczne. Do rozwiązania stosunku pracy doszło w dniu 30 czerwca 2012r. z upływem okresu wypowiedzenia. Powyższe potwierdza wystawione ubezpieczonemu przez pracodawcę świadectwo pracy datowane na dzień 02 lipca 2012r.

Powyższe jednoznacznie wskazuje, iż w okresie od 05 listopada 2007r. do 30 czerwca 2012r. ubezpieczony P. J. posiadał status pracownika w rozumieniu art. 2 kodeksu pracy. W świetle powyższe zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych podlegał obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu jako osoba fizyczna, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej jest pracownikiem. Zgodnie zaś z art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 cytowanej wyżej ustawy podlegał także jako pracownik ubezpieczeniu chorobowemu i wypadkowemu. W ocenie Sądu takie rozumowanie takie wynika wprost z art. 13 pkt 1, który wskazuje, że obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu podlega **osoba fizyczna będąca pracownikiem w okresie od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania stosunku pracy.**

Niewątpliwie prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego Gdańsk- Południe w Gdańsku VI Wydziału Gospodarczego z dnia 02 czerwca 2011r. (sygn. akt VI Gzd 6/11) został w stosunku do zainteresowanego Ł. D. orzeczony zakaz prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszeniu na okres trzech lat . Dla porządku wskazać w tym miejscu należy, iż, co prawda zgodnie z art. 374 ust 1 ustawy z z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. z 2009 Nr 175, poz. 1361 z zm.) sąd może orzec zakaz prowadzenia działalności gospodarczej, o którym mowa w art. 373, wobec dłużnika będącego osobą fizyczną, także jeżeli niewypłacalność dłużnika jest następstwem jego celowego działania lub rażącego niedbalstwa a przepis cytowanej wyżej ustawy rozszerza możliwość orzekania zakazu prowadzenia działalności gospodarczej oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika spółki

handlowej, przedsiębiorstwa państwowego, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszenia także na dłużnika będącego osobą fizyczną, który doprowadził do niewypłacalności, jeżeli niewypłacalność jest następstwem celowego działania albo rażącego niedbalstwa, jednakże, jak wskazał w uzasadnieniu wyroku z dnia 21 listopada 2013r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku w sprawie III AUa 2079/12, a który to pogląd w pełni podziela Sąd orzekający w niniejszej sprawie, powyższa okoliczność nie skutkuje automatycznie uznaniem, iż umowa o pracę łącząca ubezpieczonego z zainteresowanym w oparciu o zakaz wynikający ze wskazanego postanowienia, wygasła z mocy prawa, co twierdził organ rentowy wydając zaskarżoną decyzję. Wygaśnięcie stosunku pracy następuje bowiem z chwilą spełnienia się okoliczności, z którymi prawo wiąże skutek w postaci ustania stosunku pracy. Wskazać w tym miejscu należy na trafne stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 05 września 2001r. (I PKN 830/00, OSNP 2003, nr 15, poz. 355), zgodnie z którym wykreślenie osoby fizycznej z ewidencji działalności gospodarczej nie jest likwidacją pracodawcy w rozumieniu art. 41¹ k.p., przy czym nawet likwidacja pracodawcy nie jest zdarzeniem powodującym wygaśnięcie umowy o pracę. Jak rozwinął dalej tę myśl Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu wskazanego wyżej wyroku z dnia 21 listopada 2013r. podmiotem zatrudniającym pracowników jest bowiem przedsiębiorca – osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą, nie zaś „działalność gospodarcza” lub miejsce jej prowadzenia – zakład w znaczeniu przedmiotowym.

Nie można również przyjąć, iż przepisy prawa cywilnego dotyczące stwierdzenia nieważności umów (art. 58 k.c.) mają wprost zastosowanie do stosunków pracy i nie można uznać, na co wskazywał organ rentowy, że z momentem uprawomocnienia się zakazu prowadzenia przez zainteresowanego działalności gospodarczej na własny rachunek, umowy o pracę zawarte przez zainteresowanego z pracownikami stały się nieważne, czy też automatycznie wygasły z mocy prawa, bez konieczności podejmowania przez strony czynności tj. składania w tym zakresie oświadczeń woli.

Podkreślenia wymaga, że dopiero zatem oświadczenie woli pracodawcy o rozwiązaniu umowy o pracę z P. J. wywarło określone skutki prawne a mianowicie spowodowało rozwiązanie stosunku pracy, zrodziło po stronie pracodawcy obowiązek wydania świadectwa pracy i wyrejestrowania wnioskodawcy z ubezpieczenia społecznego. Brak zatem, w świetle powyższych rozważań, podstaw do uznania, że skutki te wystąpiły z mocy prawa bez odpowiednich działań stron stosunku pracy a tylko w oparciu o prawomocne postanowienie sądu gospodarczego.

Reasumując powyższe wskazać należy, iż zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 155 ze zm.) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami. Natomiast zgodnie z art. 13 cytowanej ustawy obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne w następujących okresach: pracownicy - od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku. Zdaniem Sądu stosunek pracy w przedmiotowej sprawie nie ustał w dniu 8 lipca 2011r. z mocy prawa, a uległ rozwiązaniu dopiero w dniu 30 czerwca 2012r., co skutkowało uznaniem, iż ubezpieczony w okresie od dnia 05 listopada 2007r. do 30 czerwca 2012r. podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym (emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu).

W konkluzji, uznając odwołanie ubezpieczonego za uzasadnione, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

SSO Monika Popielińska